

katern jaarthema

broederlijkheid ontdekken

met het synodaal
proces als kans

ter inleiding

In de voorbije twee jaren hebben we ons als bisdom toegelegd op een meer missionaire pastoraal.

Vanuit een samenkomst met pastores en diensten in oktober 2019 ontwikkelden we zes accenten (zie katern in Samen, nr 5. September-oktober 2020), wezenlijk om missionair in het leven te staan. De drie eerste (in de diepte luisteren, houden van de armen, kennen van onze cultuur) houden verband met onze relatie tot anderen. De drie laatste (thuiskomen in Gods Woord, houden van Kerk en liturgie, en leven vanuit gebed) houden verband met onze relatie tot God. Tussen hen dient een wisselwerking te gebeuren, om missionair vruchtbaar te kunnen worden.

Ondertussen beleefden we wereldwijd een pandemie, zoals we die niet meer kenden. Ze zette ons aan te beseffen dat we met z'n allen in hetzelfde schuitje zitten. Er ontstond een grote beweging van solidariteit, zoals ook later bij de watersnood in sommige delen van ons land.

In onze christelijke gemeenschappen waren er ook ingrijpende veranderingen doorheen het hele gebeuren. Het was een hele tijd lang niet mogelijk om samen te komen, noch liturgisch, noch in groepen allerhande. We ontdekten de mogelijkheden en de grenzen van liturgie en catechese langs digitale wegen. We zagen andere vormen van afscheid nemen van overledenen toenemen. Huwelijken en doopsels werden uitgesteld. Het hele middenveld en ook jongerenpastoraal ging op een ander ritme leven. Vormsels en eerste communies werden verplaatst; vele gewoonten werden doorbroken.

Vanaf het begin van de corona-epidemie stelde paus Franciscus sterke tekenen voor een gelovige beleving ervan. Op een volkomen leeg Sint-Pietersplein en onder een druilerige regen bad hij op 27 maart 2020 om solidariteit en vertrouwen. Vanuit het hele gebeuren riep hij doorheen zijn sociale encycliek "Fratelli tutti" de christelijke gemeenschap op om de waarde van de broederlijkheid te herontdekken, ook over alle geloofsovertuigingen heen. Rond Pinksteren 2021 riep hij de wereldkerk ook op tot een synodaal proces, om zo samen te ontwaren waar de Geest de Kerk toe oproept in deze tijd.

In deze katern willen we u meeneemen in de missionaire dynamiek die we willen teweegbrengen, dit jaar in het bijzonder bekeken vanuit de oproep tot broederlijkheid in Fratelli tutti. We schrijven verder op de lijnen van de katern van 2020, maar dan in de nieuwe context waarin we terecht kwamen. We belichten de zes accenten van een missionaire pastoraal vanuit de oproep van de paus tot broederlijkheid en actualiseren zo de titels en de inhoud ervan. Zo bereiden we ons ook voor om óns steentje bij te dragen in het synodaal proces in de wereldkerk.

broederLijkheid ontdekken

We lazten met de diensten van ons bisdom in de encycliek Fratelli tutti een dringende oproep om in het tijdsgewricht waarin we leven "broederlijkheid te ontdekken". Door dit als christenen te beleven vanuit ons eigen geloof, kunnen we ook broederlijk spreken met andere religies en een reële bijdrage leveren aan de actuele noden van onze wereld. We willen daarbij onze relatie met anderen ("broederlijkheid in onze wereld") laten bevruchten door onze relatie met God, die we ervaren als een kracht en een genade ("broederlijkheid vanuit God").

1) broederLijkheid IN ONZE wereld

A) "NETWERKEN" OF "IN DE DIEPTE LUISTEREN"?

In de voorbije periode hebben velen wereldwijd flinke stappen gezet in het gebruik van digitale media. Vergaderingen via Zoom of Teams geraakten ingeburgerd, op het werk en in de parochiewereld. Voor jongeren en werkenden werden les volgen en thuiswerken via de laptop heel gewoon.

Als illustratie bij het jaarthema "Broederlijkheid ontdekken" koos een werkgroepje uit de diensten de illustratie vooraan op deze katern. Ze zal ons dit werkjaar vergezellen. Ze toont twee handen in veel verschillende kleuren. Ze wil oproepen dat mensen met de meest verschillende ervaringen, eigenschappen of verlangens geroepen zijn om deze ook met elkaar te delen. Er zijn daarbij donkere en lichte ervaringen in het leven. Donkere ervaringen worden lichter om te dragen, wanneer ze samen gedragen worden. De lichtere kunnen anderen inspireren. Een menselijke geschiedenis is nooit af. Soms moeten we de handen ook broederlijk in elkaar kunnen slaan. De handen van een mens kunnen ook samen gevouwen worden tot gebed. Een mens kan zich richten tot God of Hem heel nabij weten met zijn kracht. "Waak en bid", gebood Jezus zijn leerlingen in de duistere nacht in Getsemane (Mt 26, 41). Mensen die hun handen kunnen vouwen in gebed ervaren kracht en genade, ook in de duisternis. Zij ervaren ook de vreugde met God verbonden te zijn in dienst van broederlijkheid, nabij of veraf.

Ook onze priesterraad en pastorale raad kwamen digitaal samen.

Er zijn veel voordelen en mogelijkheden in al deze digitale contacten en netwerken. Fratelli tutti gaat er graag op in, maar ziet ook de keerzijde ervan. "We zochten naar snelle en veilige resultaten maar werden

overweldigd door ongeduld en angst. Gevangen als we zaten in de virtuele realiteit, verloren we de smaak en de geur van de echte wereld. De pijn, de onzekerheid en de angst, die de pandemie opwekte, samen met het besef van onze eigen beperkingen, dwingen ons om onze levensstijl, onze relaties, de organisatie van onze samenlevingen en vooral de zin van ons bestaan erg dringend te herdenken.” (FT 33)

Om evenwicht te vinden in al onze contacten en relaties hebben we allen nood aan direct menselijk contact. Meer nog, zoveel als het kan moeten wij anderen ook geregeld, in de diepte, als onze broeders, ontmoeten. Voor elke organisatie is het trouwens nodig af en toe echt in de diepte te luisteren naar medewerkers. Zo ook tussen partners, tussen ouders en kinderen, tussen burens of vrienden. Ook op wereldvlak moeten wij de noden van volkeren of van bijvoorbeeld mensen op de vlucht in de diepte beluisteren. We mogen en kunnen wat ons bezorgd maakt of angst inboezemt niet gewoon “deleten”, zoals op onze computers. In de zorgen van anderen moeten we het appel van God leren zien; het zal ons helpen de ander steeds als onze broeder te benaderen.

Dieper luisteren naar een zieke, naar een jongere, naar een werkgever of arbeider, we hebben het in de voorbije periode misschien wel opnieuw ontdekt. **Dit luisteren in de diepte is noodzakelijk voor de beleving van ons geloof**, tegelijk met de voeten op de grond en met een groot hart, open op de ander.

B) DE AARDE ALS MOEDER, EEN ARME ALS BROEDER?

In de voorbije maanden werden we ook dichtbij getroffen door heel wat nare gevolgen van ecologische problematieken. Door watersnood geraakten ook in ons land mensen “hebben en houden” kwijt. Vaak trof ze armere mensen, die leefden in oudere huizen. Elders in de wereld waren er nog grotere catastrofes door verwoestende branden en aardbevingen en overstromingen. Veel van deze gebeurtenissen houden verband met de opwarming van de aarde en met de armoedeproblematiek, waardoor mensen moeten gaan wonen waar onze aarde niet de veiligheid biedt die we nodig hebben.

Als christenen dienen we mee te werken aan de toenemende ecologische bewustwording. De Laudato Si’ wandeltochten die in de voorbije zomer in onze dekenaten werden gehouden, droegen ertoe bij. In samspraak met heel wat verenigingen werden we bewust van onze verantwoordelijkheid voor moeder aarde en voor haar ecologisch evenwicht.

Onze inzet hiervoor wordt trouwer wanneer deze samengaat met een gelovig besef van verantwoordelijkheid voor de schepping. Het is immers de Schepper die de mens aanstelde als hoeder van de schepping.

Armoede en de ecologische problematiek versterken elkaar, zo leerden we in die andere encycliek, Laudato Si’. Tegelijk weten we uit ervaring hoezeer armoede vele oorzaken kent. Er is immers het sociale milieu waarin men geboren wordt, onderwijs en opvoeding, de gezondheid, de wil en het eigen doorzettingsvermogen om te slagen. . .

Vanzelfsprekend is het aan de politieke overheden en aan het middenveld om mee armoede uit de wereld te helpen.

Zij dienen door een werkgelegenheids-, gezondheids- en economisch beleid alles te doen om armoede uit te sluiten. Christenen in de politiek en in het middenveld hebben daarbij een bijzondere roeping en verantwoordelijkheid. Daarnaast heeft elke christen in zijn omgeving een rol te spelen om armoedesituaties te verhelpen. **Zij die ooit**

een arme als “broeder” hebben erkend (cfr. de Barmhartige Samaritaan), hebben innerlijk misschien een voorkeurlijke voor hulpbehoevenden ontwikkeld (FT 187). **Zij worden “zaaiers van verandering, promotors van een proces van miljoenen kleine en grote acties**, creatief met elkaar verweven als de woorden van een gedicht”, klinkt het poëtisch in Fratelli tutti (FT 169).

C) EEN KRITISCHE KIJK OP ONZE CULTUUR?

De cultuur die ons omgeeft heeft een grote impact op ons denken en doen. Omgekeerd heeft het christendom tot op heden een grote invloed op onze cultuur. Toch is het belangrijk in te zien hoe in onze cultuur stilzwijgend heel wat nieuwe accenten ingang vonden die soms haaks staan op een gelovige kijk op het leven.

Populistische politici zoeken vaak hun eigen populariteit door alleen maar egoïstische neigingen van sommige bevolkingsgroepen te versterken. Een volstrekt liberaal economisch model legt exclusief de nadruk op de menselijke vrijheid en autonomie, waardoor de verantwoordelijkheid voor elkaar wordt afgezwakt en zelfs in vraag gesteld. Dit alles gebeurt met een grote klemtoon op de rede terwijl deze, hoe belangrijk ook, nooit de enige zingevende dimensie kan zijn.

In nr. 272 zegt Fratelli tutti ons: “Als gelovigen zijn we ervan overtuigd dat er zonder openheid op de Vader van alle mensen geen solide en stabiele redenen zijn om een beroep te doen op broederlijkheid. We zijn zeker dat alleen vanuit het besef dat we geen wezen maar kinderen zijn, we in vrede met

elkaar kunnen leven. **Want de rede is op zichzelf in staat de gelijkheid onder de mensen te vatten en een burgermaatschappij te vestigen, maar de rede kan geen broederlijkheid tot stand brengen.”**

Vandaar dat Fratelli tutti een kritische reflectie over onze cultuur als volgt besluit: “Het moet worden erkend dat een van de belangrijkste oorzaken van de crisis van de moderne wereld gelegen is in een verdoofd menselijk geweten en een afstand nemen van religieuze waarden, maar ook in het allesoverheersende individualisme en in materialistische filosofieën die de menselijke persoon vergoddelijken en wereldse en materiële waarden vooropstellen in plaats van de hoogste transcendente principes. Het is onaanvaardbaar dat in het publieke debat, alleen machthebbers en wetenschappers recht van spreken hebben.

Er moet ook ruimte zijn voor reflectie vanuit religieuze achtergrond die eeuwenlange ervaring en wijsheid samenbrengt. Want de klassieke teksten kunnen betekenis hebben in ieder tijdperk; ze bezitten een blijvende motiverende kracht om telkens nieuwe horizons te openen, het denken te stimuleren en geest en hart te verruimen. Toch worden ze vaak met minachting bekeken als gevolg van de bekrompenheid van een bepaald soort rationalisme.

Daarom beperkt de Kerk, zelfs als ze de autonomie van de politiek respecteert, haar zending niet tot de privésfeer. Integendeel, ze kan en mag niet afzijdig blijven bij de opbouw van een betere wereld noch ophouden de geestelijke krachten op te wekken, die heel het maatschappelijk leven kunnen verrijken.” (FT 275, 276)

Precies om deze geestelijke krachten aan te spreken en te voeden leggen wij in onze missionaire pastorale naast de drie vorige eerder sociale accenten (“broederlijkheid in onze wereld”) in wat volgt ook de nadruk op drie geestelijke accenten (“broederlijkheid vanuit God”). In een sociale encycliek komen deze geestelijke minder expliciet aan bod. Het sociale en het geestelijke horen echter onmiskenbaar samen, zo beklemtoont de hele encycliek Fratelli tutti.

2) broederlijkheid vanuit God

A) DE BIJBELSE GESCHIEDENIS ALS ONZE HORIZON?

Om als gelovige stevig te staan in een cultuur die gelovig-zijn bevreemdt en vaak ook niet begrijpt, is het goed steeds meer thuis te komen in de geschiedenis van het Godsvolk en van onze verlossing door Jezus, de Christus. De Schrift is hiervan de eerste getuige. De parabel van de Barmhartige Samaritaan krijgt in de encycliek ruime aandacht en is een sleutel om onze omgang met onze broeders en zusters te begrijpen. Maar de parabel wordt geplaatst op de brede horizon van de Schrift, toegespitst op onze omgang met onze broeders en zusters bij uitstek: de vreemdeling.

In de oudste teksten van de Bijbel vinden we als christenen een reden waarom we ons hart groter moeten maken om de vreemdeling te kunnen omarmen. Het komt voort uit de blijvende herinnering van de

joden dat zij zelf ooit als buitenlanders in Egypte hadden geleefd.

“U mag een vreemdeling niet slecht behandelen en hem het leven niet moeilijk maken want u hebt zelf als vreemdeling in Egypte gewoond” (Ex 22,20).

“Wanneer u oogst van uw wijngaard inzamelt, mag u geen nalezing houden. Dat is een deel van vreemdelingen, weduwen en wezen” (Dt 24,21-22).

De oproep tot broederlijke liefde weerklinkt ook doorheen het hele Nieuwe Testament: “Want de hele wet is vervat in dit ene woord: U zult uw naaste liefhebben als uzelf” (Gal 5,14).

Toch kan die oproep tot liefde verkeerd worden begrepen. Paulus, die zag hoe de vroegste christelijke gemeenschappen in de verleiding kwamen om gesloten en geïsoleerde groepen te vormen, drong bij zijn volgelingen erop aan genereus te zijn in liefde voor elkaar en voor allen (1 Tes 3,12). In de gemeenschap van Johannes moesten medechristenen worden verwelkomd, ook al zijn het vreemden voor u (3 Joh 5).

“Wie zijn broeder liefheeft, blijft in het licht en komt niet te val. Maar wie zijn broeder haat, woont in duisternis” (1 Joh 2,10-11).

“We zijn overgegaan van de dood naar het leven; wij weten het, omdat wij onze broeders liefhebben. De mens zonder liefde is nog in het gebied van de dood” (1 Joh 3,14).

“Want als hij zijn broeder, die hij ziet, niet liefheeft, kan hij God niet liefhebben, die hij nooit gezien heeft” (1 Joh 4,20).

In deze context kunnen we de betekenis van de parabel van de Barmhartige Samaritaan beter begrijpen: het kan de liefde niet schelen vanwaar een broeder of zuster in nood afkomstig is. Want de liefde verbrijzelt de ketenen die ons geïsoleerd en gescheiden houden; bouwt ze bruggen. Liefde stelt ons in staat om één grote familie te vormen, waar allen zich thuis kunnen voelen [...]. Liefde straalt medeleven en waardigheid uit (FT 62).

Dit medeleven, in het grootste respect voor de waardigheid van elke mens, wordt sterk bevorderd door vertrouwdeheid met Gods Woord, dat een christen perspectief geeft aan zijn bestaan. Vertrouwdeheid met Gods Woord is een sterke hefboom om broederlijkheid te ontdekken en te beleven.

B) KERK EN LITURGIE: ONZE TWEDE THUIS?

Hoezeer onze vertrouwdeheid met de Schrift ook belangrijk is, even wezenlijk is de wereldkerk en onze lokale gemeenschap van christenen. Het is in die

gemeenschap dat we elkaar ontmoeten en nabij zijn. Het is in die gemeenschap dat we liturgisch samenkomen – vaak van zondag tot zondag – om Gods woord te horen, om Hem op vele wijzen te danken, te loven en te bidden. Verbonden met andere gemeenschappen vormen wij Gods Kerk, geroepen tot eenheid, heiligheid, apostoliciteit en katholiciteit. We zouden het ook broederlijkheid kunnen noemen. **Het woord “parochie” komt overigens vanuit het Griekse “par-oikia” en betekent iets als “het huis naast ons huis”.** Dit kan vandaag ook gelden voor een pastorale eenheid, in sommige bisdommen al “nieuwe parochies” genoemd.

“Als christenen zijn wij ons terdege ervan bewust dat als de muziek van het evangelie niet meer weerklinkt in onze gemeenschap en in ons diepste wezen, wij de vreugde die uit het mededogen voortkomt, de tederheid die uit vertrouwen geboren wordt en de vergevensgezindheid die zijn oorsprong vindt in het bewustzijn dat ook wij vergeven en gezond zijn, zullen verliezen.” De wereldwijde broederlijkheid zou erdoor geschaad worden.

De muziek van het evangelie weerklinkt evenwel op de eerste plaats in onze gemeenschappen en in de liturgie. Daar is onze concrete gelovige thuis. Ook elders echter kan zij klinken; “als de muziek van het evangelie niet langer weerklinkt in onze huizen, op onze pleinen en werkplekken, in ons politieke en financiële leven dan hebben we de melodie die ons oproept te vechten voor de waardigheid voor elke mens, uitgezet” (FT 277).

Voor onszelf ligt de bron van menselijke waardigheid en broederlijkheid in het evangelie van Jezus Christus. Daaruit ontspringt, voor het christelijk denken en voor het handelen van de Kerk, de voorrang die gegeven wordt aan de relatie, aan de ontmoeting met het heilig mysterie van de ander en van de broederlijke verbondenheid met de hele menselijke familie. Zij is uiteindelijk de roeping van iedereen. (FT 277)

Vanzelfsprekend drinken andere religies en overtuigingen uit andere bronnen. De Kerk heeft veel respect voor hun leven en werken, hun voorschriften en doctrines. Het is belangrijk met hen steeds meer broederlijk in dialoog te gaan. Zo voorkomen wij ook funda-

mentalistisch geweld dat in bepaalde groepen van één of andere godsdienst door de onbezonnenheid van hun leiders wordt uitgelokt. Toch is het vredesgebed vaak ook diep geworteld in de religieuze tradities met wie wij, in een lange traditie van **interreligieuze dialoog**, in gesprek gaan.

C) WIE BIDT: NOOIT MEER ALLEEN?

De oproep om broederlijkheid te ontdekken als motor van onze samenleving wordt gedragen door meerdere geloofsgemeenschappen en geloofstradities. Zo is er ook een weg naar vrede tussen godsdiensten mogelijk. **Het uitgangspunt moet de blik van God zijn.** God kijkt niet met zijn ogen, God kijkt met zijn hart. “En Gods liefde is dezelfde voor ieder mens, ongeacht zijn godsdienst. Zelfs als deze atheïst is, is het dezelfde liefde. Op de laatste dag, als er genoeg licht op aarde is om de dingen te zien zoals ze werkelijk zijn, zullen er veel verrassingen zijn.” (FT 281, een quote uit de film *Papa Francesco*)

Om te kunnen kijken met de blik van God is het essentieel dat we én God aanbidden én de naaste liefhebben. Omdat aanbiddingsgebed, waarin we ons écht verenigen met Gods Liefde, voor een mens niet vanzelfsprekend is, maar slechts het resultaat van geestelijk groeien, schrijft de paus aan het einde van zijn encycliek twee gebeden. Het is alsof hij wil zeggen: mens, **als je broederlijkheid wil ontdekken, weet dan dat je nooit alleen staat, maar dat God je daarbij draagt.**

We beëindigen daarom onze reflectie vanuit Fratelli Tutti over “broederlijkheid ontdekken” met het oecumenisch gebed van Paus Franciscus.

Onze God, Drie-ene liefde,
laat vanuit uw goddelijke intimiteit
de kracht van verbondenheid in ons stromen,
een overvloed van broederlijke liefde ons doordringen.
Geef ons die liefde die zichtbaar wordt in het leven van Jezus,
in zijn familie in Nazareth en in de eerste christelijke gemeenschap.
Geef dat wij christenen leven naar het Evangelie
en dat we Christus mogen ontmoeten in ieder mens.
Christus de gekruisigde,
aanwezig in de angst van alle mensen in de wereld
die verlaten en vergeten worden.
Christus de Verrezene,
aanwezig in iedere broeder en zuster die zich weer opricht.
Kom Heilige Geest, toon ons uw schoonheid,
weerspiegeld in alle volkeren op aarde.
Laat ons zien hoe belangrijk en nodig iedereen is,
hoe wij allemaal verschillende gezichten zijn
van die ene menselijke familie
waar U zoveel van houdt. Amen!

Om **in onze nieuwe dekenaten** een eerste maal samen te komen, nodigen we allen die hunkeren naar geloof en broederlijkheid uit op een **geloofsvond rond "onze missie als christenen"**. Op het programma:

- een woord van de bisschop vanuit Fratelli tutti en omtrent onze bijdrage in het wereldwijd synodaal proces.
- enkele getuigenissen van mensen die vanuit hun geloof en levenservaring pogen mee te werken aan meer broederlijkheid.
- een gezamenlijk gebedsmoment.
- een slotwoordje.

DE GELOOFSVONDEN VINDEN PLAATS VOOR HET :

dekenaat Pelt:

19 oktober 2021 om 19.30 uur
in de dekenale kerk Sint-Martinus in Pelt (Kerkdijk)

dekenaat Genk:

21 oktober 2021 om 19.30 uur
in Onze-Lieve-Vrouw van Fatimakerk Bret-Gelieren (Weg naar As 190)

dekenaat Hasselt:

27 oktober 2021 om 19.30 uur
in zaal Kermeta in Hasselt (Diestersteenweg 204)

dekenaat Sint-Truiden:

28 oktober 2021 om 19.30 uur
in zaal de Kajaan in Sint-Truiden (Grevensmolenweg 34)

dekenaat Beringen:

9 november 2021 om 19.30 uur
in de Sint-Martinuskerk in Houthalen (Sint-Martinusplein 1B)

dekenaat Tongeren:

16 november 2021 om 19.30 uur
in de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek in Tongeren (Onze-Lieve-Vrouwestraat 6)

dekenaat Bree:

23 november 2021 om 19.30 uur
in de Sint-Michielskerk in Bree (Hoogstraat)

*Het programma zal plaatsvinden volgens coronamaatregelen van het ogenblik.
Meer info later o.a. via Kerk & Leven.*

Het synodaal proces als kans

Sinds Vaticanum II werd het synodaal of “samen op weg” gaan, een belangrijk item voor de wereldkerk. Ná het concilie zouden alvast bisschoppen geregeld samengeroepen worden voor synodes rond welbepaalde thema’s. **Maar paus Franciscus wil deze synodes nog meer dan vroeger “van onder uit” opbouwen.** Dit gebeurde bijvoorbeeld al voor de jongerensynode en de gezinssynode, die wereldwijd werden voorbereid door een uitgebreide vragenlijst aan de plaatselijke kerken.

Het thema “synodaliteit” kwam steeds meer in de kijker staan. De internationale Theologische Commissie publiceerde er al op 2 maart 2018 een heel document over. Paus Franciscus schreef tevoren ook al “de weg van de synodaliteit is de weg die God van de Kerk van het derde millennium verwacht.”

Het wereldwijde coronagebeuren heeft het verlangen naar een meer synodaal proces in de wereldkerk nog versterkt. Nadat gedurende twee jaar veel samenkomsten in kerk en samenleving onmogelijk waren, lijkt het nu wel het gunstig ogenblik om aan plaatselijke gemeenschappen en lokale kerken de vraag te stellen “Wat wil de Geest ons nu zeggen?”

De pandemie werd als een “kairos” of gunstig moment aangegrepen, enerzijds, om een geplande bisschoppensynode over de synodaliteit in de Kerk met een jaar uit te stellen van 2022 tot 2023, en anderzijds om in de tussentijd zo lokaal mogelijk, in de Pastorale Eenheden en dekenaten, in bisdommen en daarna ook per continent een steentje bij te dragen aan de vernieuwing en de zending van de Kerk. Alles dient te gebeuren in een geest van gebed en communio, met zoveel mogelijk luisteren naar elkaar, en dit mede vanuit richtvragen, die het gesprek moeten hanteerbaar maken. Deze vragen worden deze dagen verwacht.

Intussen werd in ons bisdom een **werkgroepje** opgericht met Bart Coenegrachts (vicaris voor vorming), Sam Goyvaerts (professor theologie in Tilburg), zuster Isabelle Dufaux (parochieassistente in Maaseik), Machteld Reynaert (coördinator CCV Hasselt) en ikzelf. Zij zullen trachten om met ons bisdom ook een bijdrage te leveren aan het wereldwijde synodale proces. De diocesane fase start in alle bisdommen op zondag 17 oktober. Er wordt een syntheserapport verwacht bij de Belgische bisschoppen tegen begin maart. De **pastorale raad** en **de priesterraad** zullen meewerken aan dit synodale proces, maar er zullen ook lokale mogelijkheden komen en wellicht ook ontmoetingen met bijzondere doelgroepen. Misschien kan het aanbod van het parochievicariaat tot een ronde “Hoe gaat het met jullie?” er een rol in spelen? Alles dient te gebeuren naar de coronamaatregelen van het ogenblik.

In afwachting dat de richtvragen vanuit Rome bekendgemaakt worden, planden we alvast twee samenkomsten in ons bisdom:

Een feestelijke startviering op zondag 17 oktober om 10 uur in de kerk van Hamont-centrum.

Daar wordt dan ook de zaligverklaring van pater Jordan, stichter van de Salvatorianen en sterk begaan met de zending van elke christen, gevierd. We nodigen hiertoe per pastorale eenheid via de teams en per (nieuwe) beweging telkens een viertal gelovigen uit, van verschillende generaties. Na de viering en een kop soep, is er een eerste woord uitleg en woord en wederwoord over de betekenis van het synodaal proces. Einde omstreeks 12.30 uur. Inschrijving via het parochievicariaat.

Een vormingsnamiddag over synodaliteit op woensdag 20 oktober om 14 uur in het Pastoraal Centrum – Seminarie

voor alle pastores van ons bisdom en geïnteresseerden uit de diensten.
Op het programma: dieper ingaan op de betekenis van het synodaal proces.
Woord en medewoord met de inleiders.
Einde om 17 uur.

Van harte wens ik, samen met de bisschopsraad en de diocesane diensten, jullie allen een vruchtbaar en broederlijk nieuw werkjaar toe. Er zal veel opnieuw moeten opstarten, we zullen ploeteren, maar de Geest zal ons voeren op Zijn en onze weg, een weg van broederlijkheid.

+Patrick Hoogmartens
bisschop van Hasselt

broederlijkheid
ontdekken

FRATELLI TUTTI
PAUS FRANCISCUS